

FISKERIDIREKTORATET
Ressursavdelingen

Fiskeri- og kystdepartementet
Boks 8118 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler: Anne Marie Abotnes
Telefon: 46803662
Seksjon: Utviklingsseksjonen
Vår referanse: 10/4424
Deres referanse: 201000247
Vår dato: 09.12.2011
Deres dato:

Att:

FISKERIDIREKTØREN SIN HØRINGSUTTALELSE TIL ARBEIDSGRUPPERAPPORT OM TURISTFISKE I SJØ

1. Innledning

Fiskeri- og kystdepartementet besluttet i september 2009 å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede mulige forvaltningstiltak rettet mot næringsvirksomhet basert på turistfiske. Fiskeridirektoratet har deltatt i arbeidsgruppen. I utarbeidelsen av Fiskeridirektørens høringsuttalelse har en rekke tilsatte i Fiskeridirektoratet bidratt, herunder Fiskeridirektoratets regionale kontorer i Vest, Møre og Romsdal, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark.

2. Generelt

Arbeidsgruppen har gitt en grundig beskrivelse av dagens situasjon vedrørende næringsvirksomhet basert på turistfiske, i Norge og i andre land. Turistfiskerieringen har de siste årene vokst betydelig og blitt en viktig aktivitet i en rekke lokalsamfunn. For fortsatt å kunne drive lønnsomt, er turistfiskerieringen avhengig av at fisket drives bærekraftig, og det er behov for å ha kunnskap om hvor stort omfanget av aktiviteten er mht. uttaket av ressurser fra havet.

Rapporten viser imidlertid at det er usikkert hvor stor del av det samlede uttaket av ressursene i havet som kan relateres til næringsrettet turistfiske. En har begrenset kunnskap om omfanget, fangstmønster (tid og sted), fangsttinningsgrad og uttak. Fiskeridirektøren ser behovet for å øke kunnskapsnivået for å kunne vurdere om beskatningen er bærekraftig. Det er vanskelig å regulere næringen før en har kunnskap både knyttet til bærekraft og til hvordan næringen fungerer mht. å utvikle egnede reguleringsformer. Det er derfor positivt at de foreslåtte tiltakene har som mål å bidra til bedre ressursforvaltning gjennom kunnskapsinnhenting og kartlegging av næringen.

Postadresse: Postboks 185 - Sentrum 5804 BERGEN

Besøksadresse: Strandgaten 229

Telefon: 93495

Telefax: 5528090

Organisasjonsnr: 971 203 420

E-postadresse: postmottak@fiskeridir.no

Internett: www.fiskeridir.no

Turistfiskerieringen er sammensatt og organiseringen varierer fra den ”uorganiserte” formen for turistfiske som campingvogn- og bobilturister er, til den ”organiserte” formen hvor en har avtale med reiseselskaper eller utleier. Tiltakene som foreslås i rapporten gjelder det næringsrettede turistfiske, som utgjør en ukjent andel av det totale turistfiske i sjø som utenlandske turister driver i norske farvann. Selv om målgruppen for arbeidet er begrenset til turistfiskebedrifter, er fiskeridirektøren positiv til at en har startet et utredningsarbeid som belyser problemstillinger og utfordringer knyttet til turistfiske. Som rapporten peker på finnes mange varianter på hvordan turistfiskerieringen organiseres, og næringen vil fortsette å utvikle seg. En har valgt å ta utgangspunkt i registrerte turistfiskebedrifter som det er rimelig greit å få oversikt over. Fiskeridirektøren er enig i at det kan være hensiktsmessig å starte her, og deretter utvide fokus etter hvert som en får ytterligere kunnskap om næringen og dens organisering, og hvordan foreslåtte tiltak eventuelt virker. Samtidig vil innsatsen i hvert fall i en første fase da bli rettet mot det næringssegmentet hvor en i dag har best kunnskap om ressursuttak mv, som følge av Havforskningsinstituttets turistfiskeprosjekt.

3. Kommentarer til foreslåtte forvaltningstiltak

Aktiviteten i turistfiskerieringen har økt, og med økt aktivitet oppstår det et behov for å regulere næringsvirksomheten for å sikre at uttaket næringen står for er bærekraftig. Kartlegging vil gi et bedre grunnlag for å sikre at ressursuttaket ikke er utenfor bærekraftige rammer. Registrering av turistfiskebedrifter, fangstrapportering og registreringsordning for båter er tiltak som har som formål å gi en bedre oversikt over næringen og gi grunnlag for innhenting av fangstinformasjon.

3.1. Registrering av turistfiskebedrifter

Arbeidsgruppen foreslår at en registreringsordning for turistfiskebedrifter bør opprettes. Ordningen bør gjøres obligatorisk. Arbeidsgruppen foreslår også at det vurderes en lovendring som gir styresmaktene en klarer hjemmel til å opprette registre over næringsvirksomhet basert på turistfiske i sjø.

Fiskeridirektøren er positiv til en obligatorisk registrering av turistfiskebedrifter. En registreringsordning for turistfiskebedrifter krever at en er i stand til å definere hvem som er pålagt å registrere seg. Et obligatorisk register vil omfatte deler av den ”organiserte” delen av næringen, uten at en kjenner til hvor stor andel en treffer. Dette utgangspunktet representerer imidlertid en mulighet til å bygge erfaring, for deretter å ha mulighet til å utvide ordningen til å gjelde ytterligere av den organiserte næringen.

Som vist til i rapporten er det flere utfordringer knyttet til hvem registreringsplikten skal omfatte, og det bør gjennomføres en prosess som legger grunnlaget for hvem som har rapporteringsplikt, i hvilket register informasjonen skal registreres og hvilke opplysninger som skal registreres om den enkelte bedrift. Et slikt register kan eventuelt legges til Fiskeridirektoratet, for eksempel til kjøperregisteret dersom det ikke finnes allerede eksisterende registre informasjonen kan knyttes opp til. Erfaringsmessig kreves det ressurser til oppstart og utvikling av nye registre.

Et bedriftsregister kan legge grunnlag for mer målrettet og positivt samarbeid mellom forvaltningen og næringsaktørene, og de positive sidene ved registeret må fremheves for næringen. Fiskeridirektoratet har i sitt kartverktøy kartfestet turistfiskebedrifter innenfor en region. Formålet er å forsøke å sikre at bedriftene får det informasjonsmateriellet som er

tiltenkt turistfiskere og fritidsfiskere. Kartfesting kan også være hensiktsmessig i forbindelse med den enkeltes kommune sin arealplanlegging. Kartfestingen kan videre fungere som markedsføringsportal fordi nye kunder finner bedrifter på Fiskeridirektoratets kart. Fiskeridirektøren finner det hensiktsmessig at de registrerte turistfiskebedriftene blir kartfestet i direktoratets kartverktøy.

3.2. Rapportering av fangst mv.

Arbeidsgruppen foreslår at det utformes en ordning som pålegger turistfiskebedrifter å rapportere gjestenes fangst. Videre foreslår arbeidsgruppen at det juridiske grunnlaget for å pålegge bedriftene å rapportere gjestetatistikk avklares.

Fiskeridirektøren er positiv til en ordning som kan fremskaffe informasjon om turistfiskerierens ressursuttak. En ordning som pålegger turistfiskebedrifter å rapportere fangst, gjør det nødvendig med en oversikt over turistfiskebedriftene, ref. punkt 3.1. Her vil det være behov for en prosess som klargjør hvordan fangstrapporteringen i praksis skal gjennomføres og hvilke opplysninger som skal rapporteres. En bør også vurdere om det er mulig å ha en form for utvalgsundersøkelse, med mulighet til å skalere opp informasjonen til å gjelde hele gruppen av registrerte turistfiskebedrifter. Det bør legges stor vekt på å etablere et registreringssystem som er brukervennlig og effektivt, og som i størst mulig grad kan redusere ens opplevelse av registreringsplikten som en byrde for den enkelte bedrift. Dersom systemet ikke bare håndterer registreringer (informasjon inn), men også gir muligheter for å hente ut opplysninger, både om egen bedrift og på et mer generelt nivå, kan dette bidra til at aktørene ser en egenverdi i ordningen.

Hvordan en skal få fangstestimat for fangst tatt av turistfiskere som ikke bor på registrerte turistfiskeanlegg, bør også diskuteres. Her vil rapportering fra registrerte turistfiskebedrifter i første trinn, gi erfaringsgrunnlag som kan nyttes til å eventuelt utvide fangstrapporteringsopplegget på et senere tidspunkt.

Et godt opplegg for rapportering av fangst som gir god kunnskap om ressursuttaket, er positivt mht. ressursforvaltningen.

3.3. Registrering av båter

Arbeidsgruppen foreslår at det innføres obligatorisk fartøyregister hvor det framgår om fartøyet skal brukes til utleie.

Hovedmålsettingen for en registreringsordning for båter må i denne sammenheng være at det gir grunnlag for beregninger av ressursuttaket i turistfisket. Vi antar at et båtregister vil ha liten nytteverdi dersom registreringsplikten begrenses til aktører som allerede er omfattet av en bedriftsregistrerings- og fangstrapporteringsordning. Et slikt register bør derfor favne bredere, og kanskje vurderes opp mot andre formål enn bare slike som har sammenheng med turistfisket. Dette kan være formål som sikkerhet på sjøen, forsikringsordninger, etc. Et båtregister kan for eksempel vurderes som et virkemiddel til å få mer kunnskap om rekreasjonsfiske generelt, herunder om de som benytter muligheten til å selge fangst.

Oppretting av et obligatorisk fartøyregister må ses som et ledd i et større prosjekt. Sett i forhold til formålet å skaffe informasjon om turistfiskernes fangst, kan det synes som om de administrative kostnadene er uforholdsmessig høye. Det bør derfor tilstrebes å tilknytte et

slikt register til allerede eksisterende systemer. Som kjent drifter Redningsselskapet allerede et småbåtregister.

3.4. Variabel utførselskvote

Arbeidsgruppen foreslår at det innføres en enkel form for variabel utførselskvote, dersom en registreringsordning for turistfiskebedrifter innføres.

Utførselskvoten ble innført for å legge en demper på det mengdebaserte turistfisket. For at ordningen skal fungere etter hensikten, er en helt avhengig av at turistene oppfatter kvoteregelen som legitim. Den nåværende grensen på 15 kg er vurdert som tilstrekkelig for å ivareta turistenes ønske om å ta fangst med seg hjem, og er samtidig så restriktiv at den er tilpasset en reiselivsstrategi med fokus på den opplevelsbaserte fisketurismen. Det er ikke sikkert at en kobling mellom valg av feriested/vert og størrelse på utførselskvoten er den beste måten å utnytte den legitimiteten som eventuelt er vunnet til fordel for ordningen siden den ble innført i 2006. I den grad turister ved ikke-registrerte aktører innretter seg etter en lavere kvote, må en også ta i betraktning at det vil kunne medføre økt utkast eller dårligere utnyttelse (filetering) av fangst.

Dagens system er vel etablert i næringen. Variabel utførselskvote representerer store kontrollutfordringer og fiskeridirektøren vil derfor ikke tilrå at en går inn på dette.

3.5. Begrensninger i hvor mange ganger den enkelte turist kan utføre fangst

Arbeidsgruppen foreslår at 24-timersregelen erstattes med en 7-dagersregel.

Forslaget om en slik tidsbegrensning er først og fremst begrunnet i et ønske om å forhindre omfattende utførsel av fiske ved regelmessig (daglig) kryssing av grensen, og skal bidra til å redusere en form for fisketurisme som ikke er ønsket.

Fiskeridirektoratet har ikke grunn til å tro at en slik regel vil ha særlig praktisk betydning for omfanget av fisk som utføres fra Norge. En slik bestemmelse vil også ses på som en ”ren” papirbestemmelse da muligheten til å kontrollere varigheten på oppholdet vil være krevende.

3.6. Begrensninger i adgangen til å drive turistfiskeanlegg

Arbeidsgruppen foreslår at det legges til rette for utarbeidelse av situasjonsrapporter om ressursgrunnlaget i forbindelse med nyetableringer av turistfiskeanlegg.

Gjestene på turistfiskeanlegg har liten aksjonsradius, og turistfiskebedriftene er derfor avhengige av at de lokale bestandene er i god forfatning. Om for mange turistfiskeanlegg etableres i en fjord kan dette føre til at fiskepresset blir for høyt. En situasjonsrapport vil kunne avdekke om det er fare for en eventuell lokal overetablering, og fiskeridirektøren stiller seg positiv til dette forslaget. Kartfesting av turistfiskebedrifter vil også i denne sammenheng være gunstig.

3.7. Innføring av avgifter

Arbeidsgruppen foreslår at det ikke innføres avgift for anlegg eller deres gjester.

Fiskeridirektøren mener at hovedfokus i første omgang bør være å skaffe informasjon om næringen og uttaket den representerer, og støtter arbeidsgruppens forslag.

3.8. Ytterligere redskaps- og utstyrsbegrensninger mv.

Arbeidsgruppen foreslår at det foretas en nærmere avklaring av hva som er "håndredskap" i henhold til fiskeriforbudsloven §3.

Det har vært en rivende utvikling på redskap og teknologisiden, og fiskeridirektøren er positiv til at det foretas en gjennomgang av regelverket knyttet til redskapsbruk for å sikre samsvar med det som opprinnelig var tiltenkt.

Med hilsen

Aksel Eikemo
Direktør

Anne Kjos Veim
Seksjonssjef

Kopi til:

Aksel Eikemo
Einar Ellingsen
Grete Heegaard
Liv Holmefjord
Stein-Åge Johnsen
Truls Konow
Grethe Aa. Kuhnle
Trond Ottemo
Hanne Rasch
Per Sandberg
Anne Kjos Veim